

Araştırma Makalesi

Türk yaylı çalgılarından Kemane'ye analitik bir yaklaşım

Zafer Güzey¹

Çalgı Yapım ve Onarım Bölümü, Devlet Konservatuvarı, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye

Makale Bilgisi

Geliş: 17 Haziran 2024
Kabul: 14 Eylül 2024
Online Yayın: 30 Eylül 2024

Anahtar Kelimeler

Keman
Kemane
Kabak Kemane

3023-7890/ © 2024 TOD
Genç Bilge Yayıncılık tarafından
yayınlanmakta olup, açık erişim,
CC BY-NC-ND lisansına sahiptir.

Öz

Bu çalışmada, kemane ve kemanın Türk Halk Müziğinde kullanımı, çalgıların yapısal, tanısal benzerliklerinin karşılaştırılması ve dünya müziğindeki yeri organolojik bakış açısıyla incelenmekte ve çalgı yapımına, dünya müzikleri çeşitliliğine, farklı bir bakış kazandırılarak katkıları tartışılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, kemanenin, ülkemizin farklı bölgelerinde ve dünya müziğinde kendini kanıtlamış olan keman ile benzerlikleri, yapısı gereği, bir dünya çalgısı niteliğine kavuşan batı müziği yaylı çalgısı olan kemanın aynı kulvarda ve özellikle Türk müziğini temsilen dünya çalgıları içerisinde yer almasının gerekliliğini ve sağlayacağı katkıları ortaya koymaktır. Araştırma, kemane ile kemanın yapısal ve işlevsel benzerliklerini inceleyerek, bu bilginin çalgı yapımında ve icrasında nasıl daha etkili bir şekilde kullanılabileceğini tartışmaktadır. Bu çalışmada, kemane ile kemanın Türk halk müziği ve dünya müziklerinde kullanımı, çalgıların yapısal, tanısal ve ülkemizdeki farklı bölgelerde nasıl kullanıldığı nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi ve alan-yazın taranarak betimsel anlatımla, vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, kemane ve kemana organolojik bakış açılarının, bu *adaş çalgı*' ların dünya çalgıları arasındaki eşit konuma entegre edilebilmesinin kemaneyle dünya çalgıları arasına girmesi gerekliliği sonucuna varılmıştır.

Makaleye atıf için

Güzey, Z. (2024). Türk yaylı çalgılarından Kemane'ye analitik bir yaklaşım. *Türk Organoloji Dergisi*, 1(2), 61-72. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13898802>

Giriş

Halk müzikleri, ulusal müziklerin oluşumunda çok önemli bir yer tutmaktadır. Yerelden ulusala geçen kültür geçişkenliğinde çalgılar da çok büyük bir yere sahiptir. Ulusların gelişimine paralel olarak kültür ürünleri de (müzik, resim, vs.) gelişmektedir. Sözlü müzik eserleri yanında sözsüz (enstrümantal) müziğinde rolü büyüktür. Müzik, Türk dünyasında çok büyük bir yer tutmaktadır. Halk müziği denildiğinde, aynı Türkünün tanımında olduğu gibi, Büyükyıldız'ın da (2015, s.108) tanımladığı gibi, halkın ortak duygu ve düşüncelerini yansıtan halk sanatçılarının yaktığı ve zamanla dilden dile, telden tele, kulaktan kulağa kuşaklara aktararak günümüze gelen geleneksel müziktir. Türk müziği içerisinde sözlü eserlerin yanında çalgısal eserler de çok kıymet görmektedir. Halk müziğinde yöresel müzik biçimleri içerisinde her yörede yöre çalgıcularının çalışmaları geniş bir yer tutmaktadır. Örneğin, Bağlama sanatçılarımızdan Muharrem Ertaş, Çekiç Ali, Neşet Ertaş, Özay Gönlüm, cura sanatçımız Hayri Dev, kabak kemane sanatçımız İhsan Mendeş, İrfan Alkur. Ülkemiz halk çalgıları açısından da oldukça zengin bir yapıya sahiptir. Kemaneyi örnek verecek olursak, örneğin, Ege, Akdeniz yürüklerinde, Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaygın olan ve yay ile çalınan kemanenin iki, üç ve dört telli olanları görülmektedir.

Ülkemiz yaylı çalgıların yapısal özellikleri çok değişken ve tını zenginliği açısından da çok geniş bir aileye sahiptir. Bu çalışmada ele alınan çalgı, günümüzde *Kemane* adıyla anılsa da Türk dünyasında çok geniş bir yelpazede görülür. Kemane (İklığ, Kemance, Kemane, Rebab), Türk halk müziğinde vazgeçilemeyen yaylı halk çalgılarımızdandır. Tarihsel

¹ Dr.Öğrt. Görevlisi, Anadolu Üniversitesi, Devlet Konservatuvar, Çalgı Yapım ve Onarım Bölümü, Eskişehir, Türkiye. E-mail: zguzey@anadolu.edu.tr ORCID: 0009-0004-1003-3241

gelişiminden itibaren çok geniş açıda adlandırılabilen, yöresel olarak ta çoğunlukla su kabağında yapılmaktadır. Duygulu (2014, s:257), kabak kemaneyi su kabağında ses kutusu yapılan yan çevrilmiş kabağının üzeri oyulup üzerine yürek zarı gerilerek ses kutusu oluşturulan, ortalama boyu 40 cm. uzunluğunda, perdesiz yaylı çalgı olarak tanımlamıştır. Özellikle, halk müziğinde yaylı çalgı olarak yer bulan tek çalgı konumundadır diyebiliriz. Türk yaylı çalgı ailesi olarak görebileceğimiz çalgılara baktığımızda, kemane, ıklığ, rebap, Kastamonu kemençesi, Karadeniz kemençesi, Azeri Kemençesini sayabiliriz. Türkiye de Karadeniz bölgesinde Kastamonu kemençesi ve Karadeniz kemençesi kullanımı yaygındır. Kemane ise, Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde, özellikle Mardin’de halk oyunlarında yer bulmaktadır. Kullanım yoğunluğu itibariyle kemaneyi yapısal açıdan incelemeyi amaçladığımız bu çalışmada, batı müziği yaylı çalgılarından keman ile yapısal olarak benzerlikler görülmektedir (her iki çalgıda da tel boyu aynıdır). Bu da bize dünya kültüründe büyük bir yer bulması gerektiğini göstermektedir. Bir lutiye (çalgı yapımcısı) olarak bu özellikler beni ülkemizin müziğinde özel ve geniş bir yer bulan kemanemizi analitik açıdan incelemeye yönlendirmiştir. Aynı zamanda da kabak kemaneyi bir dünya çalgısı olarak görebilmemize katkı sağlayacağını düşündürmektedir.

Amaç

Bu çalışmanın amacı, ülkemizin farklı yörelerinde kullanılan gelen Türk yaylı çalgısı kabak kemaneyi analitik olarak incelemektir. Değişik yörelerde, müziksel anlatım gereği iki, üç veya dört telli olarak kullanılan çalgının yapısal özelliklerinin incelenerek evrildiği yapısının gözlemlenmesinin gerekliliği düşünülmektedir. Yapısı gereği, bir dünya çalgısı niteliğine kavuşan batı müziği yaylı çalgısı olan keman ile aynı kulvarda ve özellikle Türk müziğini de temsilen dünya çalgıları içerisinde yer almasının gerekliliğini öngörmekteyiz.

Yöntem

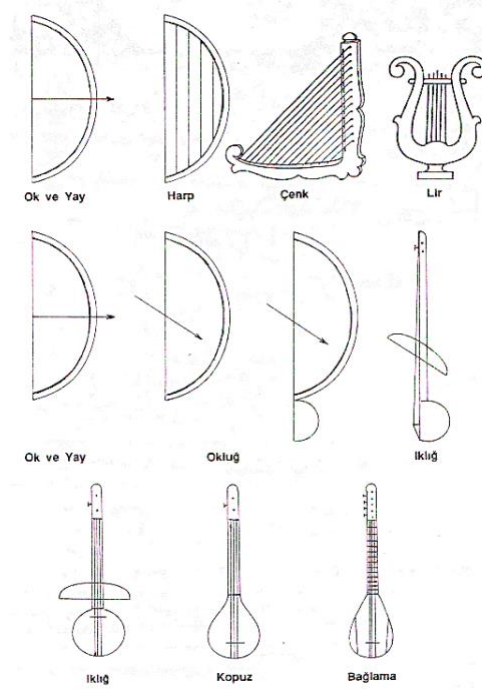
Bu çalışmada amacımıza yönelik olarak, doküman analizi ile betimsel anlatım yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışma, Türk halk müziği yaylı çalgılarından kemane ile sınırlandırılmıştır. “Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. Bu tür araştırmalarda, araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi, gözlem veya görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilir (Yıldırım-Şimşek, 2013, s:218)”. Araştırmacılar, yaptıkları araştırmanın içeriği doğrultusunda veri kaynakları içerisinde hangi veri kaynağının önem taşıdığını ve kullanabileceğini araştırmaya daha yararlı olacağını seçebilirler. “Örneğin, eğitim ile ilgili bir araştırmada şu tür dokümanlar veri kaynağı olarak kullanılabilir; eğitim alanında ders kitapları, program (müfredat)yönergeleri, okul içi ve dışı yazışmalar, öğrenci kayıtları, toplantı tutanakları, öğrenci rehberlik kayıt ve dosyaları, öğrenci ve öğretmen el kitapları, öğrenci ödevleri ve sınavları, ders ve ünite planları, öğretmen dosyaları, eğitimle ilgili resmi belgeler, vb. (Boğdan ve Biklen, 1992; Goetz ve LeCompte, 1984) (Yıldırım-Şimşek, 2013, s.218)”.

Bulgular

Türk Yaylı Çalgılarının Kısa Tarihi

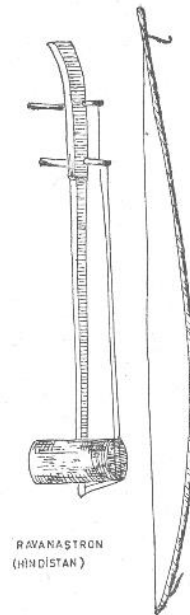
Tarihi uzun yıllara dayanan Türk müziği çalgılarını bir çalışmada incelemek olanaksız görülmektedir. Kabak kemane çalgısının anlatımı ve yapısal özelliklerine geçmeden önce diğer “adaş” yaylı çalgılarının da tanıtılmasının çalgıyı anlamaya yararlı olacağı görülmektedir. Açın (1994), yaylı çalgıları tanımlarken, kısaca; atkılından yapılmış yay ile çalınan sazları yaylı sazlar olarak tanımlamıştır. Bugün ise yaylı sazlar kelimeleri yerini “yaylı çalgılar” a bırakmıştır. Kaya (2017), telli sazların İbraniler, Mısırlılar, Grekler, Orta Asya Türkleri ve Romalılar gibi birçok eski kavimlerin kullandığı görüşünü savunmaktadır. Yaygıngöl (1988), yaylı çalgıların genelojisini tanımlarken günümüzde keman ailesi çalgılarının 9. yy’dan bu yana uzun bir gelişme evreleri geçirerek bu günkü eşsiz formlarına kavuştuğunu belirtmiştir.

Yaylı çalgıların evrimsel değişimi aşağıdaki şekilde görülmektedir.

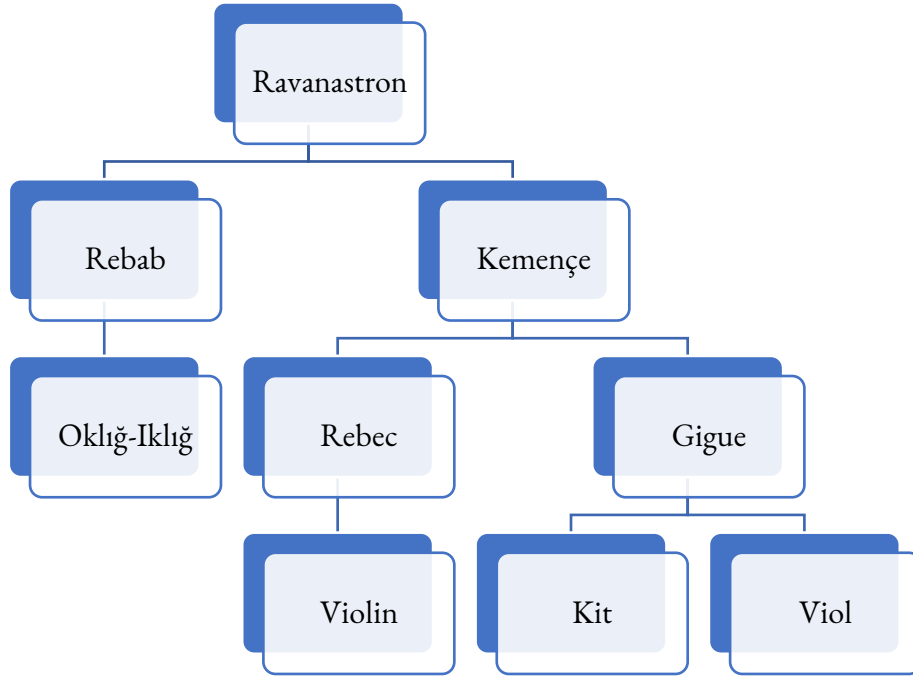

Şekil 1. Telli Sazların Doğuşu (Açın, 1994, s:84)

“Kemanın Avrupa’ya nasıl geldiği konusunda genelde iki görüş vardır. Birinci görüş, İspanya’da Arap egemenliği sırasında Araplardan, ikinci görüş ise haçlı seferleriyle Avrupa’ya Asya dan geldiğidir. Dokuzuncu yy’da yayla çalınan Çin çalgısı “Huchyn (Huch)” ve aynı niteliklere sahip Türk çalgısı rebap, kemanın dolayısıyla tüm yaylıların ataları sayılmaktadır. Huchy bambu veya Hindistan cevizinden yapılarak üzeri yılan derisiyle kaplanmıştır. Küçük silindirik bir gövde ve bu gövde üzerine iki teli bulunmaktadır. Aynı özellikleri taşıyan rebap ise Hindistan cevizinden yapılmıştır. Telleri ise at kuyruğundandır. Bu çalgının metal telli olanı ise okluğ veya ikliğ adını almaktadır. Bu özellikleri taşıyan Asya orijinli diğer çalgılar ise Türk kemençesiyle Hindistan folk müziğinde kullanılan Sarangi ve Ravanastron’dur (Yaygingöl, 1988:18-19).

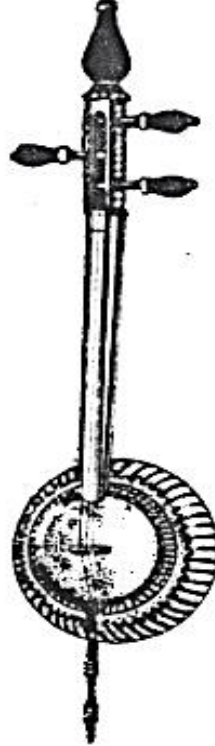
Şekil 2. Ravanastron (Yaygingöl, 1988: 23)

Şekil 3. Yaylı Çalgıların Genolojisi (Yayınçöl, 1988:19)

Ikluğ (Okluğ)-Rebap

Türklerin en eski yaylı sazıdır. Gövde kısmı, su kabağından üzerine ince hayvan derileri gerilmiş kısa bir sapı ve üç teli bulunan yaylı sazımızdır. Telleri kırıç ve at kılından yapılmıştır. Gövde kısmı, Hindistan cevizinden yapılmış olanına rebap adı verilir ve dini müzikte çalınır (Açın, 1994, s.167)”.

Şekil 4. Ikluğ (Okluğ) (Açın, 1994:167)

Gıcek

Uslu (2015), gıcek’i 70-90 cm boyunda, deri kaplı, Hindistan cevizi veya su kabağından yapılan yuvarlak saplı ve üç telli yapılan bir yaylı çalgı olarak tanıtır. Gıcek (Gıcak), Doğu Türkistan’dan Anadolu’ya kadar uzanan, Türklerin bulunduğu coğrafyada, Anadolu’daki kabak kemaneye benzeyen çalgının adı, ıklıdır (Özbek, 2014:81).

Resim 1. Gidjak (Gicek)

(Bu fotoğraf Prof.Dr. Soyista Ganikhanova'nın öğrencisi Azizbek Yldashbaev tarafından çekilmiştir)

Kemane

Kemane, gövdesi su kabağundan, Hindistan cevizi kabağundan, ahşap oyma veya ahşap yaprak dilimlerden yapılan, üzerine yürek zarı ya da ince kuzu derisi gerilerek yay ile çalınan bir Türk Halk çalgısıdır. Orta Asya'dan Anadolu'ya olan serüvenine baktığımızda çeşitli adlarla anılan bu yaylı halk çalgısı günümüzde dört tele ulaşmıştır. Son yıllarda 5. Teli de ekleyerek ses sahasını artırmaya yönelik deneysel gelişmeler görülmüştür. Aşağıdaki Şemadan da anlaşılacağı üzere oldukça komplike bir çalgı yapısına ulaşan kemane belirli yörelerde çok kullanılan, hoş tınısıyla bir renk çalgısıdır. Günümüzde kemane yapımına teknik açıdan baktığımızda, yalnız su kabağundan değil, ahşap yaprakları ve ahşap oyma yapısında olanları da yaygınlaşmıştır. Burada akustik ses kutusunun değişikliğine göre ses renkleri de değişim göstermektedir.

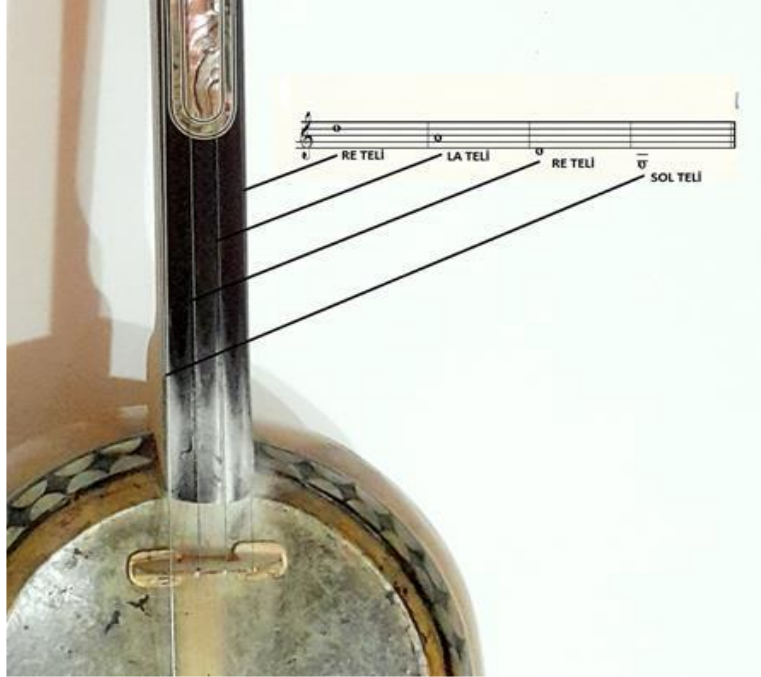
Resim 2. Kabak Kemane Önden, Arkadan Yandan görünümü

(Zafer Güzey el yapımı çalgı koleksiyonundan)

Resim 3. Ceviz Oyma Kemane (Zafer Güzey çalgı koleksiyonundan)

Kemanenin telleri genellikle; aşağıdan yukarıya doğru 1. Tel Re, 2. Tel La, 3. Tel Re, 4. Tel Sol seslerine akort yapılır. Keman ile Türk müziği çalan müzisyenler de kemana aynı kemane akordu yaparlar. Bununla beraber farklı seslere eşlik edebilmek için değişik notalara da akort yapmak mümkündür. Türk müziği ses ve akort sisteminde beş ses ileri adlandırma vardır. Bu durumda Türk müziği çalacak olan keman sanatçıları akort yaptıkları seslere beş ses yukarıdan isim verirler. Çalgıdan çıkan sesleri beş ses üstten adlandırılır.

Resim 4. Kemane tellerinin akordu (Akyol, 2017:168)

DÜZ AKORT

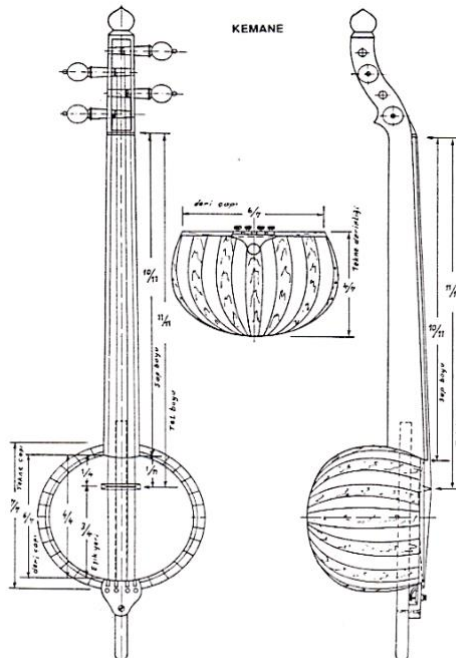
Figür 1. Dört telli kemanede düz akort notaları

Kemanenin anatomisine baktığımızda, yörelere göre istenilen tınıları elde edebilmek için akustik ses kutusu, sapı, burguları, alt, üst eşığı, ve destek ayağının yapımında farklı ağaç çeşitlerinin kullanıldığı görülmüştür. Bu yapım

malzemelerine kısaca bir göz atacak olursak, kemanenin akustik ses kutusunun yapımında su kabağının yanı sıra dut, ceviz ve akçaağacın kullanıldığı görülmüştür. Sapın yapımında ise genellikle akçaağaç, maun, ceviz ve akgürgenin tercih edildiği göze çarpar. Burguların yapımında daha çok çalgıyı icra edecek olan sanatçıların isteklerine göre yapıldığı görülmüştür. Burgular genellikle sert ağaçlardan (abanoz, pelesenk vs.) tercih edilir. Bazı sanatçılar metal burgu kullanarak sesi hassas akort yapabilmek için fix (ince ayar parçası) takılmasını talep ederler. Akustik ses kutusunun üstüne gerilen deriler yine yöresel olarak değişkenlik gösterebilir. Buna rağmen çoğunlukla büyükbaş hayvanlarının yürek zarı kullanılır. Aynı zamanda, ince kuzu derisi, yayın balığı derisi kullanıldığı da görülmüştür. Kemanenin üst eşiği abanoz, kemik veya fildişinden yapılır. Alt eşiğine (köprü) özışınılı (pullu) şeker akçaağacı kullanılır. Yayını ceviz, akgürgen, gürgen, akçaağaç gibi mukavemeti güçlü ağaçlar kullanılır. Kıl olarak beyaz veya siyah at kılı (kuyruk) kullanılır. Yayın parmaklarla rahatça gerebilmek için, yayın topuk kısmına deri yapıştırılır.

Resim 5. Kemanenin bölümleri (Akyol, 2017:168)

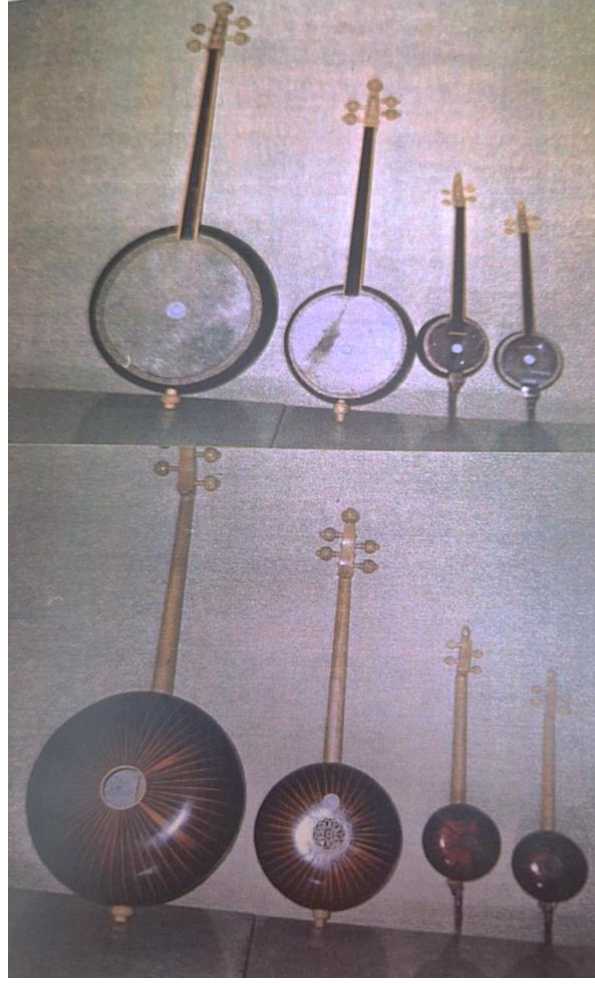
Şekil 6. Kemane (Açın, 1994:350)

Tablo 1. Standart kemane ailesi ölçüleri (Açın, 1994:350)

Kemanede ölçüler	Soprano Kemane	Alto Kemane	Tenor Kemane	Bas Kemane
Tekne çapı	14 cm	17 cm	28.84 cm	42.47 cm
Tekne derinliği	8 cm	9.69 cm	16.48 cm	24.26 cm
Deri çapı	12 cm	14.54 cm	24.72 cm	36.40 cm
Eşik yeri	9 cm	10.90 cm	18.54 cm	27.3 cm
Sap dibi eşik yeri	3 cm	3.63	6.18 cm	9.1 cm
Sap boyu	30 cm	36.36 cm	61.81 cm, 52 cm	91 cm, 59 cm
Tel boyu	33 cm	40 cm	69 cm, 58 cm	100 cm, 68 cm

Figür 2. Kabak kemane düzenleri (Duygulu, 2014:258)

Duygulu (2014), kabak kemanenin akort sisteminde üç tür saptamıştır. Bunlar Düz akort sistemi, Hegit Düzeni ve Gurbet düzenidir. Yukarıdaki şekilde bu akort düzenleri ve tekne boyutları görülmektedir. Cafer Açın'ın kemane yapımına yönelik standardizasyon getirme denemelerinde, batı müziği yaylı çalgı ailesine (keman ailesi) benzer yapıda üretilebilen halk çalgımızın ölçülendirmelerine standart bir boyut kazandırmıştır. Her ne kadar günümüzde çok rağbet görmese de bu standardizasyon çalışmalarına katılarak bu yönde kemane yapan lutyeler görülmüştür.

Resim 6. Cafer Açın'ın geliştirmiş olduğu kemane ailesi (Açın, 1994:198)

Keman

Keman, kelimesinin etimolojisine bir göz atacak olursak, kelime anlamı “yay” olan Farsça kökenli bir kelimedir. Türk kültüründe “yaylı çalgı” adını da yay ile çalınmasından alır. Keman kelimesi, Türk ordularındaki ok atan askerlere de yay kullanan anlamında “kemankeş” denilmesine neden olmuştur. Batı kültürlerinde kemana İtalyanlar Violino, İngilizler Violin, Fransızlar Violon, Almanlar ise Geige olarak adlandırılırlar. Burada batı kültürü keman çalgısının adını kemanın gelişiminde görülen “Kol Viyolleri” nden almıştır. Açın'ın (Açın, 1994, s:208) araştırmalarında görüldüğü üzere, ilk keman yapım okullarının İtalya'da Gasperra'da Salo (1542 -1609) tarafından açılmıştır. Daha sonra da birçok Avrupa ülkelerinde çalgı yapımı gelişmiş ve keman yapım okulları ve lutiyeler yetiştirilmiştir.

Resim 7. Zafer Güzey'in kendi yapımı çalgı koleksiyonundan²

Resim 8. Zafer Güzey'in kendi yapımı çalgı koleksiyonundan³

“Keman, Anadolu’nun pek çok yerinde bu isimle bilinen, ancak çoğunlukla dizde çalınan Avrupa kemani, yörelere göre değişen isimler alır. Kemanın diz üstüne konularak çalınması muhakkak ki icracıların eski gelenekten “kabak kemane”, “hegit”, “rebap” gibi yaylı çalgıları diz üzerinde çalmasındandır. Bu alışkanlık bir davranış biçimine dönüşmüş, çalgı değişse de çalım biçimi değiştirememiştir (Duygulu, 2014:278)”. Duygulu’nun tespiti, günümüzde bu tür çalma tekniğinin hâlâ devam ettiğini vurgulamaktadır. Günümüz en genç Kemane sanatçımız Cafer Nazlıbaş’ın Kabak kemane ile keman vurgularını çok başarılı olarak yaptığını belirtmekte yarar vardır.

Resim 9. Dizde keman çalan kemancı Mehmet Nazlı (Web 1)

Sonuç

Araştırmanın sonucunda, Türk yaylı çalgımız Kemanenin batı versiyonu diyebileceğimiz keman ile ortak yönleri görülmüştür. Günümüzde gelişimini tamamlayarak dört tele ulaşan kemanemiz, Türk müziği makamları (ayakları, dizileri) yanında batı müziğinde de ortak gördüğümüz tonları (çargâh, buselik, hicaz, vs. makamlarının seslerini taşıyan) kolayca icra edebilmektedir. Klasik Türk müziği gruplarında doğal olarak, batı kemani da (perdesiz olması itibarıyla) rahatça makamlarımızı icra edebilir. Nitekim; Cumhuriyet kuruluşundan beri batı müziğinin ülkemizde öğretilmesi ve icrası ardından keman, fasıl ve klasik Türk müziği gruplarında makamları icra ederek günümüzde de yerini korumaktadır. Bu bizlere gerek batı kemani ve gerekse kemaneyi ortak kullanımda göstermektedir. Adaş çalgılarımız da diyebiliriz. Batı yaylı çalgısının kullanıldığı batı ülkelerindeki adını vermeyip “Keman” diye adlandırmamız da bize bu iki yaylı çalgıyı adaş olarak adlandırmamızın sağlamaktadır.

³ 2016 Yılı İKSEV uluslararası keman yapım günleri kataloğundan. Zafer Güzey Stradivarius G modeli kemani.

Türk müziği yaylı çalgısı Kemanenin, dünya müziğinde de icra edildiğini görmek, bize müziğimizin, yaylı çalgı tınlarımızın dünya müziğine katkı sağlayacağı düşüncesini pekiştirmektedir. Örnek olarak dünya sinemasında oldukça enteresan bir yere sahip olan “Hint filmleri” akımı ülkemizde hâlâ izleyici bulmayı başarmaktadır; ki, yaylı çalgımız olan kemanenin de “Hint Filmleri Akımı” gibi, dünya müzik kültürüne “Türk Müziği Tınlarını” kazandırmasını dünya çalgısı müziğine zenginlik ve müzikal renk katacağını düşünülmektedir.

Kemanemizin ülkemiz dışındaki konserlerde özellikle batı ülkelerinde icra edilecek konserlerde, ustalık düzeyindeki icra gerektiren eserlerde kullanılması, tüm keman ve kemane icra eden müzisyenlerimize önerilir.

Yazar Özgeçmişi

Zafer Güzey, 1996 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Çalgı Yapım Bölümünü, 2000 yılında İ.T.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsünde Yüksek Lisans Programını tamamladı. 1996 yılında Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Çalgı Yapım Bölümü, Yaylı Çalgılar Anasanat Dalında göreve başladı. Çalgı Yapım Bölümünde Bölüm Başkan Yardımcılığı görevini yürüttü. 2015 yılında Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı Sanatta Yeterlik programından mezun oldu. Çalışma alanları; Lisans programında Atölye ve Restorasyon Teknikleri eğitimi, çalgı bakım-onarım ve cila yöntemleri derslerini yürüttü. Yüksek lisans programında Çalgı bilimi ve ileri atölye teknikleri derslerini vermektedir. Seçilen akademik çalışmaları; 2002-2003 yılında Ecevit Tunalı, Selim San ile Keman Yapım Sanatı Çalıştayı’na katıldı ve sertifika aldı. 2006 yılında Prof. Stefano Conia, Yrd. Doç. Dr. Hasan Sami Yaygingöl ile “Keman Yapımı ve Restorasyonu Çalıştayı’na katıldı ve sertifika aldı. 2006 yılında Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı’ nın düzenlemiş olduğu II. Ulusal Gülden Turalı Keman Yarışması’nda yaptığı keman Birincilik Ödülü’ne layık görülmüştür. 2009 eğitim öğretim yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müzik Teknolojileri Bölümünde atölye dersi eğitimini verdi. 2011 Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı Sanatta Yeterlilik programına öğrenimine kabul edildi. 2015 yılında Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı Sanatta Yeterlilik programından başarıyla mezun oldu. Katıldığı sergiler;

- 5–10 Nisan 2008 tarihleri arasında Eskişehir Anadolu Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezinde “Antik ve Klasik Yaylı Çalgılar” sergisi.
- 08 – 17 Ekim 2008 tarihleri arasında İstanbul Kültür Üniversitesi Güzel Sanatlar Galerisinde “Antik ve Klasik Yaylı Çalgılar” sergisi.
- 07 – 23 Mart 2008 tarihleri arasında Dünya Kadınlar Haftasında Mersin Üniversitesi Prof. Dr. Uğur Oral Kültür Merkezi Sergi Salonunda yaptığı yaylı çalgılar sergisi.
- 12-16 Aralık 2016 tarihleri arasında İkinci Uluslararası Çalgı Yapım Atölyesi ve Sergisi.

Ödüller;

- 2017 yılında İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı’nın düzenlediği yarışmada Üçüncülük Ödülü
- Uluslararası Çalgı Yapım Atölye ve Sergisi’nde yaptığı viyola en güzel sesli ve en estetik çalgı seçilmesi

Kurum: Anadolu Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Çalgı Yapım ve Onarım Bölümü, Eskişehir, Türkiye. E-mail: zguzey@anadolu.edu.tr ve zguzey@gmail.com ORCID: 0009-0004-1003-3241

Kaynakça

- Açın, C. (1994). *Enstürman Bilimi (Organoloji)*, İstanbul: Yenidoğan Basımevi.
- Akyol, A. (2017). Kabak kemanenin dünü bugünü ve yarını. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3(1), 163-181
- Büyükyıldız, H.Z. (2015). *Türk Halk Müziği, Ulusal Türk Müziği*. İstanbul: Arı Sanat Yayınevi.
- Duygulu, M. (2014), *Türk Halk Müziği Sözlüğü*. Ankara: Pan Yayıncılık.
- Kaya, A. (2017). *Keman yapımı*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Özbek, M. (2014). *Türk Halk Müziği El Kitabı 1 Terim Sözlüğü* (2. Baskı). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını 437.
- Uslu, R. (2015). *Selçuklu Topraklarında Müzik (Hoca Ahmed Yesevi'den Hz. Mevlana'ya)* (3.Baskı). İstanbul: Konya İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Web siteleri

Web 1. <https://images.app.goo.gl/TG3ESjqy5iZGxmQa7>

An analytical study of the Kemane: a traditional Turkish string instrument

Abstract

This study examines the usage of the *kemane* and the violin in Turkish Folk Music, comparing the structural and diagnostic similarities of the instruments and analyzing their place in world music from an organological perspective. The study also discusses the contributions of these instruments to the field of instrument-making and the diversity of world music by providing a different perspective. The aim of this study is to highlight the similarities between the *kemane*, which has proven itself in different regions of our country, and the violin, which has become a world instrument due to its structure, and to argue for the necessity and potential contributions of the *kemane's* inclusion among world instruments, particularly as a representative of Turkish music. The research examines the structural and functional similarities between the *kemane* and the violin and discusses how this knowledge can be more effectively used in instrument-making and performance. In this study, the usage of the *kemane* and the violin in Turkish folk music and world music, as well as how these instruments are used in different regions of our country, is emphasized through a qualitative research design, document analysis method, and a review of the literature, presented in a descriptive narrative. In this context, the organological perspectives on the *kemane* and violin conclude that integrating these cognate instruments into the equal position among world instruments is necessary, asserting the importance of including the *kemane* among world instruments.

Keywords: Violin, Kemane, Kabak Kemane